

Nr 223.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående statsverkets övertagande av vissa städers förpliktelser beträffande befattningshavare, vilka vid upphörande av rådhusrätterna i samma städer komma att indragas; given Stockholms slott den 26 februari 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

K. G. Westman.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 26 februari 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för justitiedepartementet, statsrådet Westman:

»Enligt 1 § lagen den 17 juni 1932 om stads och landsbygds förenande i judiciellt avseende äger Kungl. Maj:t med stadsfullmäktiges samtycke för-

ordna, att rådhusrätt i stad skall upphöra och staden i judiciellt avseende förenas med domsaga. Beträffande stad, där länsstyrelsen ej har sitt säte och i vars rådhusrätt borgmästaren är ensam lagfaren ledamot eller jämte borgmästaren endast en ledamot finnes som skall vara lagfaren, äger Kungl. Maj:t, jämlikt 2 § nämnda lag, när borgmästartjänsten är ledig, även utan stadsfullmäktiges samtycke meddela enahanda förordnande som nyss nämnts, såframt

1. ändringen med hänsyn till förhållandena i såväl staden som domsagan finnes vara till gagn för rättsskipningen,

2. statsverket övertager stadens förpliktelser beträffande avlöning och pension till innehavare av befattning, som genom rådhusrättens upphörande indrages, samt

3. ändringen icke medför ökad ekonomisk börda eller annan avsevärd olägenhet för staden.

Med föranledande av anförda bestämmelser hava utredningar sedan någon tid pågått ifråga om åtskilliga städers förenande i judiciellt avseende med domsaga. Sedan utredningarna numera slutförts beträffande vissa av dessa städer, anhåller jag att få underställa samma frågor Kungl. Maj:ts prövning, i vad förpliktelser genom indelningsändringarna kunna uppkomma för statsverket att övertaga avlöningsförmåner till befattningshavare, vilka vid rådhusrätternas upphörande komma att indragas. De städer, beträffande vilka detta spörsmål nu torde böra upptagas till behandling, äro Lysekil, Örnköldsvik och Falkenberg.

1:o

Staden *Lysekil* inträdde i utövning av stadsrättigheter den 1 april 1903. Dessförinnan tillhörde samhället, då köping, i judiciellt avseende Stångenäs härad och Sunnervikens domsaga. Domsagan, som består av Lane, Tunge, Sörbygdens, Stångenäs och Sotenäs härader, bildar numera ett tingslag med tingsställe i Kviström i närheten av Munkedals järnvägsstation å Bohusbanan samt kansli i Uddevalla. Tidigare var domsagan indelad i två tingslag, av vilka det ena, som omfattade Lane härad, hade tingsställe i Uddevalla och det andra, som utgjordes av övriga förenämnda härader, hade tingsställe i Kviström. Avståndet är mellan Lysekil och Kviström cirka 40 km samt mellan Lysekil och Uddevalla cirka 63 km landvägen och cirka 40 km sjövägen. Mellan Lysekil och Munkedal finnes järnvägs- och omnibusförbindelse i samtrafik. I domsagan hållas 20 allmänna tingssammanträden årligen eller sålunda var fjortonde dag under tingsterminerna.

Lysekils stad hade den 31 december 1935 ett invånarantal av 5,833 personer. Enligt Kungl. Maj:ts brev den 1 november 1901 skall rådhusrätten och magistraten i staden utgöras av borgmästare och tre icke lagfarna rådmän, därav en extra rådmän. Borgmästartjänsten är sedan i december 1934 vakant. Rådmansbefattningarna innehavas av Josef Centerwall, vilken avlagt hovrättsexamen, landsfiskalen Gunnar Daniel Nyblom och förre folkskolläraren Otto Herman Tingdahl, den sistnämnde extra rådmän. Center-

wall är född år 1872, Nyblom år 1890 och Tingdahl år 1862; de hava utsetts till rådmän åren 1912, 1920 och 1927 respektive. — Enligt stadsfullmäktigebeslut den 12 september 1918 och den 9 september 1920 utgå till rådmännen följande årliga löner, nämligen: till Centerwall 1,500 kronor, till Nyblom 500 kronor och till Tingdahl 200 kronor. Centerwall och Nyblom äro dessutom tillförsäkrade viss sportel- eller annan dylik inkomst, vilken inkomst under åren 1932—1934 i medeltal uppgått till för Centerwall 450 kronor och för Nyblom 25 kronor. De sammanlagda årliga avlöningsförmånerna i rådmantjänsten kunna sålunda beräknas hava i medeltal utgjort 1,950 kronor för Centerwall, 525 kronor för Nyblom och 200 kronor för Tingdahl. Anmärkas må, att Centerwall — vilken under vakansen uppehåller borgmästartjänsten i staden — dessförinnan årligen under omkring halva året bestritt samma tjänst under ledighet för ordinarie innehavaren i anledning av riksdagsmänna- och landstingsmannaskap. Medräknas den merinkomst som i form av vikariatsarvode härigenom tillförts Centerwall, har dennes nettoinkomst såsom rådmän och t. f. borgmästare under åren 1930—1934 i medeltal utgjort 3,524 kronor årligen. — Någon utfästelse från stadens sida om pensionering föreligger icke i fråga om någon av rådmännen, och skyldighet har icke föreskrivits för dem att vid viss ålder avgå från tjänsten. Ej heller har i deras fullmakter inryckts föreskrift om skyldighet att övergå till annan tjänst. Beträffande Centerwall är därjämte att märka, att han, som genom avlagd hovrättsexamen innehar behörighet som föreskrives för att kunna utses till kommunalborgmästare, likväl med hänsyn till sin ålder icke lär kunna ifrågakomma till dylik befattning i staden.

På grund av Kungl. Maj:ts beslut den 21 december 1934 har genom länsstyrelsens i Göteborgs och Bohus län försorg utredning skett rörande Lysekils återförenande i judiciellt avseende med Sunnervikens domsaga. Utredningen, som verkställdes jämlikt 3 § ovannämnda lag den 17 juni 1932 och särskilt avhandlat de frågor som angivas i samma paragraf, har på länsstyrelsens uppdrag utförts av magistratssekreteraren i Göteborg Jarl Holmquist. Utredningsmannen har därjämte haft att vid fullgörande av uppdraget taga i övervägande en av stadsfullmäktige i Lysekil den 17 maj 1935 hos Kungl. Maj:t gjord, till utredningsmannen jämlikt föreskrift i remiss den 21 i samma månad överlämnad framställning, däri stadsfullmäktige hemställt, att — till förminskande av de olägenheter som för staden uppkomme i händelse den berövades egen jurisdiktion — *antingen* en ny domsaga måtte bildas, omfattande Sotenäs och Stångenäs härader, Lysekils stad, Orusts västra härad samt eventuellt Bokenäs och Dragsmarks socknar av Lane härad, med tingsställe och domarkansli i Lysekil *eller ock* Lysekils stad måtte förenas med Sunnervikens domsaga, därvid domarekansliet och helst även tingsställe för hela domsagan borde förläggas till Lysekil eventuellt, därest det sistnämnda icke kunde ske, domsagan delas i två tingslag, bestående det ena av Sotenäs och Stångenäs härader, Bokenäs och Dragsmarks socknar samt Lysekils stad med tingsställe i staden och det andra av den övriga delen av domsagan med tingsställe i Kviström.

I sitt den 25 maj 1935 dagtecknade utlåtande i ärendet har utredningssmannen, i fråga om nyssnämnda av Lysekils stad framförda yrkanden, uttalat att bildandet av en ny domsaga med staden såsom centrum — vilket måste komma att beröra icke blott Sunnervikens utan även Orusts och Tjörns samt Inlands domsagor — visserligen kunde anses genomförbart, därest hänsyn främst toges till geografiska förhållanden inom de berörda domsagorna, men att de ekonomiska konsekvenserna därav säkerligen bleve betydande samt att någon större anledning att för en tillfredsställande lösning av frågan om Lysekils förenande med domsaga inblanda ytterligare två domsagor ej syntes föreligga. Frågan härom löstes nämligen enklast genom uppdelning av Sunnervikens domsaga i två tingslag med tingsställe för det ena i Lysekil. Med såväl en eventuell uppdelning av domsagan i två tingslag som ock en förflyttning av domsagokansliet till Lysekil — därför, sedan staden förenats med domsagan, vissa skäl förefunnes — borde emellertid anstå åtminstone under nuvarande häradshövdingens återstående tjänstetid, detta desto hellre som staden för närvarande saknade eget rådhus och först genom uppförande av ett planerat stadshus bleve i tillfälle tillhandahålla tillfredsställande lokaler för häradsrätten och domsagokansliet. — Utredningen ger vidare vid handen, att för stadens förvaltning efter uppgåendet i domsagan kan under de närmaste fem åren väntas uppstå en årlig kostnadsminskning av omkring 2,000 kronor. Utredningsmannen har därvid *dels* förutsatt, att statsverket komme att övertaga stadens förpliktelser beträffande avlöningsförmånerna till ovan omförmälda rådmän, vilkas tjänster komme att indragas, *dels ock* upptagit, å ena sidan, såsom utgiftspost visst årligt belopp, 703 kronor, för gäldande av ränta och annuitet å ett för inlösen i domsagans tingshus i Kviström upptaget lån, å andra sidan, såsom inkomstpost de till stadskassan indragna sportlerna av kommunalborgmästartjänsten; och har därvid tillika föreslagits att kommunalborgmästaren skulle bliva skyldig mottaga förordnande såsom särskild inskrivningsdomare för staden. — I fråga om de årliga ersättningar, som från statsverket skulle utgå till rådmännen, har utredningsmannen med hänsyn till dessas inkomster i tjänsten föreslagit för Nyblom 525 kronor och för Tingdahl 200 kronor. Med användande av samma beräkningsgrund har för Centerwall angivits ett ersättningsbelopp av lägst 1,950 kronor. Beträffande ersättningen till Centerwall har emellertid framhållits, att en något förmånligare beräkning kunde ifrågasättas. Då denne under olika tidsperioder långa tider på förordnande uppehållit borgmästartjänsten, varunder hela hans arbetskraft tagits i anspråk för arbetet i magistraten och rådhusrätten, hade nämligen hans sysselsättning med enskilda advokatuppdrag vid sidan av den lågt avlönade rådmantjänsten så gott som helt upphört. Det finge anses uteslutet att Centerwall med hänsyn till sin ålder vid ett upphörande av rådhusrätten kunde återupptaga advokatpraktiken i någon större utsträckning. Därest han från statsverket endast kunde påräkna en ersättning av 1,950 kronor årligen, skulle framtidsutsikterna för honom te sig allt annat än ljusa. Utredningsmannen ansåge därför att Centerwall av billighetskäl borde få tillgodoräkna sig även den inkomst av tjän-

sten, som han haft till följd av de långvariga borgmästarförordnandena före vakansens inträffande. Vid sådant förhållande skulle årliga ersättningsbeloppet bliva 3,524 kronor, vilket borde utgå åtminstone till dess Centerwall fyllde 70 år, varefter ersättningen möjligen kunde utgå med allenast två tredjedelar av samma belopp. — Såsom sammanfattning av utredningens resultat har slutligen anförts, bland annat, att stadens förenande med Sunnervikens domsaga med hänsyn till förhållandena i staden borde bliva till gagn för rättsskipningen, att, ehuru vissa olägenheter givetvis komme att uppstå för stadens invånare, den rättssökande allmänhetens berättigade krav på snabbhet i fråga om rättsvården likväl i betraktande av den relativt gynnsamma tingsordningen i domsagan och, därest vissa av utredningsmannen föreslagna särskilda anordningar — bland annat förordnande av särskild inskrivningsdomare för staden — vidtoges, finge anses tillgodosedd, att förändringen icke torde innebära någon särskild fördel för domsagan med undantag för de tingshusbyggnadsskyldige, att, därest särskild överexekutor förordnades för staden och i följd härav stadsfogdetjänsten bibehölles, i fråga om exekutionsväsendet icke uppkomme någon olägenhet, att olägenheterna av rådhusrättens upphörande, vilka i varje fall icke vore av beskaffenhet att kunna karakteriseras såsom avsevärda, syntes åtminstone delvis uppvägas av det förhållande att en viss besparing kunde vinnas för staden genom förändringen, samt att utredningen därför syntes giva vid handen att stadens förening med domsagan kunde anses genomförbar på grundval av gällande lagstiftning i ämnet.

Sunnervikens domsagas häradsrätt, som hörts över utredningen, har i yttrande den 26 juni 1935 icke framställt någon erinran mot stadens uppgående i domsagan men avstyrkt stadens hemställan att domsagan i samband härmed skulle antingen omregleras eller uppdelas i två tingslag och att domsagokansliet skulle förläggas till Lysekil. Jämväl förslaget om förordnande av särskild inskrivningsdomare för staden har avstyrkts av häradsrätten.

Stadsfullmäktige i Lysekil hava behandlat ärendet vid sammanträde den 8 augusti 1935 och därvid enhälligt beslutat bestrida stadens förenande med domsagan, då en dylik förening ej innebure någon större ekonomisk fördel för staden men väl avsevärda olägenheter och ekonomiska uppoffringar för dess invånare, därest ej domsagan uppdelades i två tingslag med tingsställe i Lysekil för det ena tingslaget och domsagokansliet dit förlagt. Då denna anordning ej kunde genomföras, förrän häradshövdingämbetet i domsagan bleve ledigt, hemställde stadsfullmäktige att stadens uppgående i domsagan måtte uppskjutas, till dess densammas omreglering och därmed sammanhängande frågor kunde prövas i ett sammanhang. Stadsfullmäktige hava vidare, i händelse föreningen ändock omedelbart komme till stånd, hemställt, bland annat, att staden måtte befrias från erläggande av avgifter till Sunnervikens tingshuskassa.

Magistraten i Lysekil har instämt i stadsfullmäktiges yttrande och tillstyrkt dessas uppskovshemställan.

Länsstyrelsen har i utlåtande den 31 oktober 1935 under åberopande av innehållet i den verkställda utredningen uttalat, att då en särskild domstol för en menighet av ej fullt 6,000 personer icke syntes under nu rådande uppfattning om domstolarnas organisation kunna förordas samt Lysekils förenande i judiciellt avseende med Sunnervikens domsaga icke komme att medföra ökad ekonomisk börda eller annan avsevärd olägenhet för staden, samma förening borde åvägbringas. Länsstyrelsen har därvid utgått från att omreglering av domsagan icke skulle i samband därmed företagas. I fråga om det av staden framförda yrkandet om domsagans uppdelning å två tingslag, har länsstyrelsen, ehuru en dylik indelning torde erbjuda avgjorda fördelar, ansett anordningen knappast kunna förverkligas under annan förutsättning än att staden tillhandahölle för det nya tingsstället erforderliga lokaler. Därest tingsställe anordnades i Lysekil, syntes anledning saknas att motsätta sig förflyttning dit av domsagokansliet, då dettas förläggning till staden antagligen komme att bliva till gagn för en större del av domsagans befolkning än fallet vore med nuvarande förläggning. Önskvärt vore därför att, innan tidpunkten för föreningen bestämdes, frågorna om uppdelningen i tingslag av domsagan och om förläggningen av domsagokansliet till Lysekil bleve slutligen prövade, detta desto hellre som sistnämnda fråga vore av betydelse för bedömandet av huruvida särskild inskrivningsdomare borde förordnas för staden. — I fråga om ersättningen av statsmedel till rådmännen Centerwall, Nyblom och Tingdahl har länsstyrelsen biträtt utredningsmannens förslag härutinnan vad de båda sistnämnda angår samt beträffande Centerwall uttalat, att billighetsskäl onekligen talade för att tillerkänna denne det av utredningsmannen ifrågasatta högre beloppet, 3,524 kronor.

Jämväl Göta hovrätt, som på grund av remiss avgivit utlåtande i ärendet, har i skrivelse den 15 april 1936 tillstyrkt att staden i judiciellt avseende förenades med Sunnervikens domsaga. Hovrätten har därvid anfört följande:

Upphävandet av den egna jurisdiktionen skulle visserligen för Lysekils stad medföra vissa olägenheter, men dessa vore icke av den art eller omfattning, att de övervägde den fördel, som otvivelaktigt skulle vinnas därigenom att rättsskipningen komme att anförtros åt den goda domstolsorganisation, som en domsaga erbjöde. Lysekils stad vore för övrigt icke av den storlek, att densamma kunde uppbära en för egen jurisdiktion lämpad organisation. Förändringen skulle således enligt hovrättens uppfattning komma att vara till övervägande gagn för rättsskipningen. Enligt den verkställda utredningen skulle den föreslagna förändringen icke innebära ökad ekonomisk börda utan tvärtom medföra besparing för staden. Den av utredningsmannen härutinnan verkställda beräkningen utginge visserligen från att staden finge tillgodonjuta de sportler, som äro förenade med inskrivningsdomarbefattningen. Men även om dessa sportler icke beräknades såsom en stadens inkomst — vilket vore riktigast, enär det vore ovisst, om de komme staden till godo — syntes någon ökad ekonomisk börda icke behöva uppkomma för staden. Någon avsevärd olägenhet av annat slag kunde icke anses uppkomma genom stadens förenande med domsagan. Under förutsättning att staden övertoge stadens ersättningsplikt i förhållande till de befattningshavare,

som genom rådhusrättens upphävande indroges, skulle således de i lagen angivna villkoren för att staden trots bestridande skall kunna förenas med domsaga vara uppfyllda.

Hovrätten har jämväl ställt sig avvisande mot förslagen att omreglera domsagan eller att uppdelna densamma i tingslag samt att förflytta domsagokansliet till Lysekil och att där förordna särskild inskrivningsdomare. I dessa hänseenden har hovrätten anfört i huvudsak:

Att med anledning av förevarande sammanslagningsfråga verkställa en omreglering av Sunnervikens och angränsande domsagor på sätt av staden blivit ifrågasatt vore enligt hovrättens uppfattning varken erforderligt eller lämpligt, enär därigenom — såsom framginge av utredningen — skulle uppkomma så stora olägenheter, att de icke skulle uppvägas av de fördelar, som genom förändringen skulle kunna vinnas för Lysekil med omnejd. Lysekils stad hade såsom ett alternativ föreslagit, att Sunnervikens domsaga skulle i samband med en eventuell förening av staden med domsagan delas i två tingslag, av vilka det ena skulle omfatta Stångenäs och Sotenäs härader samt Bokenäs och Dragsmarks socknar i Lane härad, samt att Lysekils stad skulle föras till detta tingslag. Då de tingshusbyggnadsskyldige icke yttrat sig över detta förslag, vore ovisst, huruvida detsamma i någon mån biträdades av befolkningen inom domsagan. Inom häradsrätten hade några sympatier för detsamma icke kommit till uttryck. Hovrätten ville framhålla, att mot förslagets förverkligande talade dels de goda kommunikationerna från domsagens olika delar till det nuvarande tingsstället i Kviström, vilket låge mycket centralt i domsagan, dels ock den omständigheten att domsagan där ägde ett tämligen nyuppfört, rymligt och ändamålsenligt tingshus. Från Lysekils stads sida hade vidare gjorts gällande, att Lysekil vore den lämpligaste platsen för domsagens kansli och att detta därför borde förläggas dit. Det vore uppenbart, att någon förändring i detta hänseende ej kunde ifrågakomma under den nuvarande häradshövdingens tjänstetid, varför saken icke för närvarande vore aktuell. Emellertid ville hovrätten, med anledning av länsstyrelsens yttrande, för sin del framhålla, att även om tingsställe skulle komma att anordnas i Lysekil, därav ingalunda torde följa, att domsagens kansli borde dit förflyttas. Lysekil vore icke centralt beläget i förhållande till domsagens olika delar och vore även av andra skäl mindre lämplig som kansliort. Utredningsmannen hade föreslagit, att särskild inskrivningsdomare förordnades för staden med skyldighet för kommunalborgmästaren, om han besitte domarkompetens och därtill förordnades, att fullgöra detta uppdrag. Hovrätten ansåge sig icke kunna tillstyrka detta förslag. Den befattningshavare som svarade för inskrivningsväsendet för domsagan i övrigt torde vara mest kompetent att handlägga dessa ärenden, vartill komme att det med nuvarande avlöningssystem för häradshövdingarna syntes riktigest, att den ökning i arbetsbördan, som stadens förenande med domsagan givetvis medförde, finge uppvägas av ökade inkomster från inskrivningsärendena.

Med anledning av hovrättens utlåtande hava de tingshusbyggnadsskyldige i Sunnervikens domsaga, efter remiss, avgivit yttrande i ärendet vid sammanträde inför häradsrätten den 21 oktober 1936. De tingshusbyggnadsskyldige hava därvid enhälligt uttalat sin anslutning till hovrättens uppfattning att i förevarande sammanhang omreglering av domsagan och angränsande domsagor varken vore erforderlig eller lämplig samt, likaledes enhälligt, bestämt avstyrkt förslaget om domsagens uppdelning i två tingslag. I fråga om domsagokansliets framtida förläggning hava de tings-

husbyggnadsskyldige ansett, att därest upprättat förslag till lag om tingshusbyggnadsskyldighet bleve lag, kansliet borde förflyttas till Kviström men i motsatt fall kvarbliva i Uddevalla. Slutligen hava de tingshusbyggnadsskyldige belutat eftergiva tidigare framställt krav på att staden för erhållande av andel i de tingshusbyggnadsskyldiges tillgångar skulle gälda viss ersättning.

Häradshövdingen i Sunnervikens domsaga har i huvudsak biträtt de tingshusbyggnadsskyldiges yttrande, dock att han ansett att domsagans kansli under alla förhållanden borde bibehållas i Uddevalla.

Statskontoret — som på grund av remiss haft att yttra sig i ärendet så vitt angår statsverkets övertagande av stadens förpliktelser i avseende å ovannämnda tre rådmän, i händelse rådhusrätten komme att upphöra — har i utlåtande den 17 december 1936 ansett intet vara att erinra mot att under angivna förutsättning ersättning, på sätt utredningsmannen föreslagit, av statsmedel tillerkändes rådmannen Nyblom med 525 kronor och rådmannen Tingdahl med 200 kronor årligen. Beträffande Centerwall har statskontoret däremot funnit, att endast de av dennes inkomster som kunde anses hänförliga till rådmantjänsten, eller tillhopa 1,950 kronor årligen, borde ersättas av statsmedel. Till stöd för denna sin uppfattning har statskontoret framhållit, att den omständigheten att Centerwall innehaft långvariga förordnanden såsom borgmästare, icke kunde för staden medföra förpliktelse att vid förordnandenas upphörande hålla honom skadeslös för de därigenom minskade inkomsterna samt att statens skyldigheter i förevarande fall icke sträckte sig längre än stadens. Statsverkets sammanlagda ersättningsskyldighet borde sålunda stanna vid ett belopp av $(1,950 + 525 + 200)$ 2,675 kronor, vilket torde böra anvisas från allmänna indragningsstaten; och borde å beloppet dyrtidstillägg icke beräknas.

Av stadsfullmäktige utsedda deputerade hava slutligen i skrivelse den 5 februari 1937 anfört, att staden alltjämt bestrede föreningen med domsagan, därest ej stadens behöriga ställning inom densamma kunde tillgodoses, samt ånyo framfört fullmäktiges tidigare hemställan om uppskov med ärendets avgörande.

Departements-
chefen.

Den i ärendet förebragta utredningen får anses ådagalägga, att därest statsverket såsom föreslagits övertager staden Lysekils förpliktelser beträffande avlöningsförmånerna till de icke lagfarna rådmän, vilkas tjänster i och med rådhusrättens upphörande komma att indragas, den ifrågasatta föreningen med Sunnervikens domsaga icke behöver medföra kostnadsökning för staden, och detta även om för staden icke skulle komma att förordnas särskild inskrivningsdomare och stadskassan sålunda ej erhålla de sportler som härröra från inskrivningsärendena. För denna slutsats torde finnas så mycket mera grund som, enligt vad de tingshusbyggnadsskyldige numera medgivit, staden utan erläggande av någon ersättning kommer att erhålla delaktighet i de tingshusbyggnadsskyldiges i domsagan tillgångar. Vid sådant förhållande och då utredningen tillika får anses giva vid handen, att stadens förenande med domsagan skulle bliva till övervägande gagn för rätts-

skipningen samt icke medföra avsevärd olägenhet för staden, lära de i 2 § förenämnda lag den 17 juni 1932 angivna förutsättningarna för meddelande mot stadens bestridande av förordnande om stadens förenande i judiciellt avseende med domsaga föreligga. Det är också min avsikt föreslå Kungl. Maj:t utfärdande av föreskrift härom. Väl har från stadens sida hemställts om uppskov härmed till dess det av staden väckta förslaget om Sunnervikens domsagas omreglering och därmed sammanhängande frågor kunde prövas i ett sammanhang. Enligt min uppfattning föreligger emellertid ingen anledning till uppskov med ärendets avgörande. Utredningen har nämligen bi-bragt mig den övertygelsen att i anledning av förevarande sammanslagningsfråga Sunnervikens domsaga varken bör omregleras eller, på sätt staden föreslagit, uppdelas i tingslag. Uppskov med sammanslagningsfrågan synes ej heller påkallat i avbidan på nyprövning av frågan om domsagokansliets förläggning. Det kan icke rimligen ifrågakomma att under nuvarande härads-hövdingens tjänstetid flytta kansliet från Uddevalla, där det nu är beläget. Med omprövning av denna fråga bör sålunda anstå till dess vakans i härads-hövdingämbetet närmast inträffar, vilket torde komma att ske i november 1939. Att till denna tidpunkt hålla borgmästartjänsten i Lysekil vakant med de olägenheter för rättsskipningen som därmed måste vara förbundna, förefaller så mycket mindre tillrådligt som utredningen i förevarande ärende icke synes giva anledning till antagande att Lysekil skulle vara den ur hela domsagans synpunkt lämpligaste platsen för domsagokansliet.

Vid nu angivna förhållanden läser föreskrift snarast böra meddelas om Lysekils förenande med Sunnervikens domsaga. Innan detta sker, måste emellertid riksdagens samtycke utverkas till statsverkets övertagande av stadens förpliktelser mot förenämnda rådmän. Ehuru väl billighetsskäl må tala för att i sådant hänseende tillerkänna rådmannen Centerwall den av utredningsmannen ifrågasatta högre ersättningen, finner jag mig likväl med hänsyn till vad statskontoret i ärendet anfört böra biträda ämbetsverkets förslag om samma ersättningsbeloppes beräkning. I fråga om gottgörelsen till de två övriga rådmännen föreligger i ärendet icke skiljaktiga meningar.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att till rådmännen i Lysekil Josef Centerwall, Gunnar Daniel Nyblom och Otto Herman Tingdahl må från och med den dag, då föreskrift om stadens förenande i judiciellt avseende med Sunnervikens domsaga träder i kraft, från allmänna indragningsstaten under deras återstående livstid utbetalas årlig gottgörelse av 1,950 kronor till Centerwall, 525 kronor till Nyblom och 200 kronor till Tingdahl, med iakttagande av att å förmånen dyrtidstillägg icke skall utgå.

2:o.

Örnsköldsviks stad beviljades genom Kungl. Maj:ts brev den 17 februari 1893 stadsrättigheter under egen jurisdiktion, att träda i kraft från och med månaden efter den då borgmästare blivit utnämnd och förordnad. Dessför-

innan tillhörde samhället såsom köping i judiciellt avseende Själevads dåvarande tingslag av Ångermanlands norra domsaga. Denna domsaga — vilken sedermera undergått åtskilliga omregleringar — består av de förutvarande, numera till ett tingslag förenade Själevads, Arnäs och Nätra tingslag samt har tingsställe och kansli i Örnköldsvik, där tingshus med erforderliga arkiv- och kanslilokaler finnes uppfört. I domsagan förrättas sedan den 1 januari 1936 årligen tjugu allmänna tingssammanträden, eller sålunda ett sammanträde var fjortonde dag under tingsterminerna. Härads hövdingämbetet i domsagan är vakant sedan den 1 juli 1936.

Borgmästartjänsten i Örnköldsvik, vars invånarantal den 31 december 1935 uppgick till 5,372 personer, är sedan den 21 november 1929 vakant. Förutom av borgmästaren skall stadens rådhusrätt utgöras av tre icke lagfarna rådmän. Av sistnämnda befattningar är en, jämlikt föreskrift i kungörelsen den 22 juni 1934 (nr 362) om tillsättande av befattning såsom icke lagfaren rådmän i vissa städer, tillsatt allenast på förordnande. De två övriga befattningarna innehavas av köpmännen Carl Gustaf Lindgren och Carl Kusoffsky, vilka utsetts till rådmän, Lindgren, som är född år 1869, den 6 februari 1924 och Kusoffsky, som är född år 1864, den 7 januari 1931. En var av Lindgren och Kusoffsky åtnjuta en årlig lön av 150 kronor. Någon utfästelse från stadens sida om pensionering föreligger icke beträffande dem. Ej heller har i deras fullmakter inryckts föreskrift om skyldighet att övergå till annan tjänst hos staden.

På grund av särskilda Kungl. Maj:ts beslut den 29 maj 1931 och den 19 augusti 1932 har genom länsstyrelsens i Västernorrlands län försorg verkställt utredning rörande Örnköldsviks återförening i judiciellt avseende med Ångermanlands norra domsaga. Utredningen, som verkställt jämlikt 3 § lagen den 17 juni 1932 om stads och landsbygds förenande i judiciellt avseende och särskilt tagit sikte på de frågor som uttryckligen angivas i samma paragraf, har enligt länsstyrelsens uppdrag utförts av rådmannen i Sundsvall Gustaf Velander.

I sitt den 27 september 1933 dagtecknade betänkande i ämnet har utredningsmannen — som erinrat att statsverket vid rådhusrättens upphörande hade att övertaga stadens förpliktelser beträffande avlöningen till de rådmän vilka för dylik händelse komme att indragas — sammanfattat resultatet av utredningen sålunda, att stadens förenande med domsagan icke skulle ur rättsvårdens eller andra synpunkter vara förenat med olägenheter för domsagan, att en sådan förening med avseende å rättsskipningen näppe-ligen kunde sägas medföra enbart fördelar för stadens vidkommande, att — huru än stadens förvaltning efter en sådan förening anordnades — densamma måste medföra ökad ekonomisk börda för staden, samt att genom en sådan förening ökade utgifter jämväl komme att uppstå för statsverket. Ökningen i kostnaden för stadens förvaltning har av utredningsmannen — på sätt framgår av följande av honom sammanställda tablå över stadens utgifter dels vid bibehållen magistrat och rådhusrätt dels ock efter eventuell förening med domsagan — beräknats till 10,552 kronor 59 öre om året under de närmaste 30 åren.

*Med nuvarande organisation:***Borgmästaren:**

grundlön	kronor	5,000:—	
3 ålderstillägg	»	1,500:—	
vikariatsersättning	»	500:—	kronor 7,000:—

Rådmännen:

arvoden	»	450:—
Rådhusvaktmästaren: lön m. m.	»	2,275:—
Stadsbokhållaren (kronouppbörds-kassören): lön med dyrtidstillägg	»	1,875:—
Stadsfogden: lön m. m.	»	2,400:—
Exekutionsbiträdet: lön m. m.	»	2,950:—
Stadsfiskalen: lön m. m.	»	5,925:—

Summa kronor 22,875:—.

*Efter stadens förenande med domsagan:***Kommunalborgmästaren:**

grundlön	kronor	11,000:—	
3 ålderstillägg	»	1,500:—	
vikariatsersättning	»	500:—	kronor 13,000:—

Kommunalborgmästarens expeditjonsbiträde: lön m. m. ..	»	3,650:—
Rådhusvaktmästaren: lön m. m.	»	2,275:—
Stadsfogden: lön m. m.	»	2,400:—
Exekutionsbiträdet: lön m. m.	»	2,950:—
Stadsfiskalen: lön m. m.	»	5,925:—
Valnämnden	»	450:—
Häradsskrivaren	»	715:—
Amortering m. m. av tingshus under 30 år	»	3,399:59
Årligt underhåll av tingshus m. m.	»	2,613:—

Kronor 37,377:59.

Häriifrån avgår till stadskassan indragna sportler, att redovisas av kommunalborgmästaren:

såsom överexekutor	kronor	300:—	
» notarius publicus	»	3,500:—	
av magistratsexpeditioner	»	150:—	kronor 3,950:—

vadan stadens sammanlagda utgifter skulle uppgå till kronor 33,427:59.

Anm. 1. Kronouppbörds-kassörstjänsten är vakant och uppehålls på förordnande. En ordinarie innehavare av befattningen skulle, utöver det i uppställningen angivna lönebeloppet, vara berättigad åtnjuta ett ålderstillägg med 500 kronor. I händelse staden förenas med domsagan kommer tjänsten att indragas.

Anm. 2. Kommunalborgmästaren, vilken författningsenligt är ordförande i valnämnden och ledamot av byggnadsnämnden samt, i egenskap av polischef, av hälsovårdsnämnden, skulle dessutom vara överexekutor, notarius publicus och stadens ombudsman samt anförtros handläggningen av ärenden rörande avstyckning ävensom vara pliktig efter anmodan verkställa utredningar m. m. åt stadsfullmäktige och drätselkammaren.

Anm. 3. Kostnaden för staden för inlösen i tingshuset har enligt förhållandet mellan antalet skattekronor i staden och i den utvidgade domsagan beräknats till 26.1 procent av tingshusets värde, 200,000 kronor, eller till 52,260 kronor. Beloppet skulle gäldas genom upptagande av ett 30-årigt amorteringslån efter en räntefot av 5 procent.

Stadsfullmäktige i Örnsköldsvik hava vid sammanträde den 5 oktober 1933 tagit ställning till utredningen och därvid med åberopande av densamma uttalat, att då staden, vilken vore stadd i rask och oavbruten utveckling, bestrede landsrättsförläggningen, förutsättningarna härför, sådana de angåves i lagen den 17 juni 1932, icke förelåge. Därest förening med domsagan ändock beslötes, hemställde stadsfullmäktige att statsverket måtte ersätta staden icke blott dess härav föranledda ökade utgifter utan även kostnaderna för åklagarväsendet och för pension med 1,350 kronor, som sedan den 1 januari 1932 utginge till senaste innehavaren av kronouppbörds-kassörstjänsten.

Magistraten i Örnsköldsvik och domhavanden i Ängermanlands norra domsaga, vilka jämväl hörts över utredningen, hava tillstyrkt att staden måtte få behålla egen jurisdiktion.

Länsstyrelsen har i utlåtande den 4 november 1933 anfört att av den verkställda utredningen syntes framgå, att den ifrågasatta ändringen med hänsyn till förhållandena i såväl staden som domsagan icke kunde anses vara till särskilt gagn för rättsskipningen ävensom att ändringen otvivelaktigt komme att medföra ökad ekonomisk börda för såväl staten som staden. Till följd härav och då stadsfullmäktige bestämt motsatte sig rådhusrättens upphörande och stadens förenande med domsaga, syntes enligt länsstyrelsens förmenande de i lagen den 17 juni 1932 stadgade förutsättningar icke föreligga för den ifrågasatta förändringen.

Med anledning av utredningen och länsstyrelsens däröver avgivna utlåtande har inom justitiedepartementet upprättats en den 15 januari 1934 dagtecknad promemoria, däri erinringar i olika avseenden framställts mot utredningen. Sålunda har i promemorian till en början anmärkts, att därest i den med staden förstörade domsagan inrättades tings-sammanträden, såväl allmänna som dylika med tremansnämnd, till ett sammanlagt antal av ett i veckan, någon försämring för staden i avseende å rättsskipningens snabbhet icke komme att inträda. Tvärtom vore genom föreningen med domsagan en bestämd fördel för rättsskipningen att påräkna därigenom, att det kunde förväntas att i den reglerade domsagan härads-hövd-ångämbetet alltid skulle komma att innehavas av en vida mer kvalificerad

domare än vad staden ensam kunde antagas erhålla för borgmästarbefattningen. I promemorian har vidare gjorts gällande, att den föreslagna lönen till kommunalborgmästaren, 12,500 kronor, vore under alla förhållanden för hög och lämpligen borde sänkas till högst 10,000 kronor, därest med tjänsten förenades vissa kommunala sekreterarskap, men eljest till ännu lägre belopp. Slutligen har i promemorian framförts den tanken, att det borde närmare undersökas, huruvida icke genom omorganisation av stadsfiskals- och stadsfogdetjänsterna — antingen så att de med dessa tjänster förenade göromålen helt eller delvis uppdroges åt landsfiskal i staden angränsande distrikt eller så att tjänsterna sammansloges till en tjänst — besparingar kunde vinnas i stadens framtida förvaltning.

Över promemorian hava yttranden avgivits av de tingshusbyggnadsskyldige, häradsrätten och t. f. domhavanden i Ångermanlands norra domsaga, av landsfiskalerna i Mellansels fögderi och landsfogden i Västernorrlands län, av stadsfullmäktige och magistraten i Örnsköldsvik samt av länsstyrelsen i länet.

De tingshusbyggnadsskyldige hava vid sammanträde den 29 juni 1936 beslutat att staden i händelse av förening med domsagan icke skulle hava att erlægga något engångsbelopp för vinnande av delaktighet i tingshusets i Örnsköldsvik nuvarande värde. Däremot hava de tingshusbyggnadsskyldige fordrat att staden skulle efter enahanda grund som domsagan i övrigt deltaga i kostnaderna för viss av föreningen betingad utvidgning och förändring av lokalerna i tingshuset samt för anskaffande av nya inventarier till detsamma, vilka kostnader beräknats till sammanlagt 25,000 kronor.

Häradsrätten har åberopat ett av t. f. domhavanden i domsagan avgivet yttrande av innehåll att hinder för domsagans vidkommande icke mötte mot föreningen, därvid staden borde jämte den övriga domsagan utgöra ett tingslag. I detta borde lämpligen hållas allmänt sammanträde varje vecka under tingsterminerna samt dessutom vissa sammanträden med tremansnämnd under uppehållet mellan vår- och hösttingen, varigenom stadens krav på snabbhet i rättsskipningen skulle bliva fullt tillgodosett.

Landsfiskalerna i Arnäs och Själevads distrikt, vilka båda distrikt angränsa staden, hava framhållit, att de var för sig redan vore så arbetstyngda att de icke kunde åtaga sig det ökade arbete som bestridandet av stadsfogde- eller stadsfiskalsgöromålen i staden krävde, med mindre distrikten omreglerades och ytterligare arbetskrafter tillfördes landsfiskalskontoren.

Landsfogden har sammanfattat sitt uttalande i ämnet sålunda, att med hänsyn till den bebådade omorganisationen av hela rikets polis- och åklagarväsen den nuvarande ordningen med en stadsfogde och en stadsfiskal i Örnsköldsvik borde bibehållas under nuvarande ordinarie befattningshavares tjänstetid, att därest någon av dessa befattningshavare skulle avgå från tjänsten, tjänsterna borde vakanssättas, att lämplig omreglering av landsfiskalsdistrikten i Mellansels fögderi för underlättande av Arnäs eller Själevads distrikts införlivande med staden icke lämpligen låte sig göra, att därest

statsmakterna ändock skulle anse det lämpligt att införliva något av nyssnämnda distrikt med staden, Själevads distrikt därtill företrädesvis borde ifrågakomma, samt att under sådana förhållanden dels landsfiskalen i detta distrikt borde tillföras hjälp av assistent och ytterligare ett biträde samt beredas ersättning för större tjänstelokaler, dels ock i staden tillsättas ett polisbefäl av poliskommissaries tjänstegrad.

Stadsfullmäktige i Örn sköldsvik hava vid sammanträde den 8 april 1936 beslutat godkänna ett av särskilda kommitterade å stadsfullmäktiges vägnar den 4 december 1935 avgivet yttrande i anledning av promemorian, däri kommitterade uttalat, att även med den i promemorian föreslagna tingsordningen i den förstörade domsagan ingen förbättring komme att inträda i avseende å stadens rättsskipning, ävensom framhållit att de i promemorian antydda utvägarna till nedbringande av stadens förvaltningskostnader efter rådhusrättens och magistratens upphörande icke lämpligen kunde eller borde ifrågakomma. På grund härav vidhölles alltjämt, att förutsättningar för stadens tvångsvisa förenande med domsagan icke förelåge.

Magistraten har i yttrande den 14 april 1936 givit uttryck åt enahanda uppfattning som stadsfullmäktige, varjämte magistraten understrukt vikten av att rådhusrätten bibehölles med hänsyn till att den vore specialdomstol för bland annat sjörätts- och växelmål.

I yttrande över promemorian den 11 november 1936 har länsstyrelsen — som i likhet med landsfogden ansett åtgärder för omorganisation av åklagar- och utsökningsväsendet i staden och densamma angränsande landsfiskalsdistrikt för närvarande icke böra företagas — anfört, att då länsstyrelsen av den i ärendet förebragta ytterligare utredningen icke kunnat bibringas annan uppfattning än den som länsstyrelsen i sitt tidigare yttrande givit uttryck för, länsstyrelsen fortfarande ansåge sig böra ifrågasätta huruvida den föreslagna sammanslagningen av staden med domsagan borde mot stadens uttryckliga önskan komma till stånd.

Svea hovrätt har avgivit utlåtande i ärendet i skrivelse av den 18 december 1936. Däri har hovrätten tillstyrkt att förordnande måtte trots stadens bestridande meddelas om densammas förenande med Ångermanlands norra domsaga till ett tingslag med tingsställe i staden. I sitt utlåtande har hovrätten till ingående granskning upptagit frågan huruvida förutsättningarna för meddelande av dylikt förordnande i detta fall vore för handen. Beträffande den första förutsättningen, eller att indelningsändringen funnes med hänsyn till förhållandena i såväl staden som domsagan vara till gagn för rättsskipningen, har hovrätten — under erinran bland annat att lagförslag förelåge om behörighet för häradsrätt att upptaga sjömål och om att, i samband med lagsökningsmålens överflyttande från överexekutor till domaren i orten i egenskap av lagsökningsdomare, upphäva nu gällande förbud emot att anlita lagsökningsvägen i fråga om fordran som grundade sig på växel eller check — anfört, att därest i domsagan i samband med stadens

uppgående i densamma infördes sådan tingsordning som förordats i domhavandens förberörda yttrande samt vidare omförmälda lagändringar genomfördes, det icke lede något tvivel om att ändringen med hänsyn till förhållandena i staden måste vara till gagn för rättsskipningen, därest denna fråga prövades från de synpunkter vilka kommit till uttryck i 1931 års riksdagsuttalande angående huvudgrunderna för en rättegångsreform och 1932 års lag i ämnet. Vad anginge förhållandena i domsagan bleve svaret enligt hovrättens mening detsamma.

Jämväl i fråga om den andra förutsättningen för stadens förenande med domsagan utan stadsfullmäktiges samtycke, eller att ändringen icke medförde ökad ekonomisk börda eller annan avsevärd olägenhet för staden, har hovrätten — som post för post granskat den av utredningsmannen framlagda, av staden biträdde beräkningen av utgifterna i förevarande avseende före och efter en förening med domsagan — kommit till den uppfattningen att samma förutsättning föreläge. Hovrättens granskning hade nämligen givit vid handen att, sedan jämlikt de tingshusbyggnadsskyldiges beslut utgift icke behövde beräknas för stadens inlösen i tingshuset i Örnsköldsvik, för staden genom ändringen borde — därest kommunalborgmästarens arbetskraft fullt utnyttjades och toges i anspråk jämväl för fullgörande av uppdragen såsom sekreterare hos stadsfullmäktige, drätselkammaren och hälsovårdsnämnden — uppstå en omedelbar årlig besparing av 2,157 kronor 36 öre. Den jämförande kostnadstablan, i fråga om vilken ytterligare är att märka, bland annat, att enligt hovrätten kommunalborgmästarens grundlön icke borde däri ingå till högre belopp än 8,500 kronor, borde nämligen erhålla följande ändrade innebörd:

Den nuvarande organisationen.

Borgmästaren:

grundlön	kronor	5,000:—	
3 ålderstillägg	»	1,500:—	
vikariatsersättning	»	500:—	
ersättning för minskade sportler ..	»	2,000:—	kronor 9,000:—

Rådmännen:

arvoden	kronor	450:—
Rådhusvaktmästaren: lön m. m.	»	2,275:—
Stadsbokhållaren (kronouppbörds-kassören): lön med dyrtids- och ålderstillägg	»	2,375:—
Stadsfogden: lön m. m.	»	2,400:—
Exekutionsbiträdet: lön m. m.	»	2,950:—
Stadsfiskalen: lön m. m.	»	5,925:—
Lokalkostnader för rådhusrätten	»	2,000:—

Kronor 27,375:—

Efter stadens förenande med domsagan.

Kommunalborgmästaren:

grundlön	kronor	8,500:—	
3 ålderstillägg	»	1,500:—	
vikariatsersättning	»	500:—	kronor 10,500:—

Kommunalborgmästarens expeditjonsbiträde:

lön m. m.	»	1,800:—
Rådhusvaktmästaren: lön m. m.	»	2,275:—
Stadsfogden: lön m. m.	»	2,400:—
Exekutionsbiträdet: lön m. m.	»	2,950:—
Stadsfiskalen: lön m. m.	»	5,925:—
Valnämnden	»	200:—
Häradsskrivaren	»	390:—
Engångskostnad för tingshuset, fördelad på 30 år	»	344: 14
Årligt underhåll av tingshus m. m.	»	3,136:—

Kronor 29,920: 14.

Häriifrån avgår:

Till stadskassan *indragna sportler*, att redovisas av kommunalborgmästaren:

såsom överexekutor	kronor	300:—	
» notarius publicus	»	1,500:—	
av magistratsexpeditioner	»	150:—	
Besparade sekreterararvoden	»	2,752: 50	kronor 4,702: 50

vadan stadens sammanlagda utgifter skulle uppgå till .. Kronor 25,217: 64.

Hovrätten har ytterligare framhållit, att vid beräkningen, som gjorts med stor försiktighet, hänsyn ej tagits till behovet att förstärka rådhusrättens arbetskrafter och till vissa besparingar som möjligen kunde vinnas med den nya ordningen, exempelvis genom kommunalborgmästarens anlitande såsom byggnadsnämndens sekreterare. Hovrätten hade vidare utgått ifrån att såväl stadsfiskals- som stadsfogdebefattningarna skulle bibehållas. I längden bleve otvivelaktigt besparingen betydande. Sålunda bleve staden befriad från den ökning av personal- och lokalkostnaderna för rättsvården, som bleve en följd av samhällets växt och de ständigt stegrade krav som ställas på domstolsorganisationen. För stadens ekonomi skulle sålunda dess förenande med domsagan lända till fördel, och ej heller i något annat hänseende torde olägenheter för staden vara att befara.

Statskontoret har på grund av remisser haft att yttra sig i ärendet *dels* så vitt avsåge statsverkets övertagande av stadens förpliktelser beträffande avlöningen till innehavare av befattningar som genom rådhusrättens upphörande komme att indragas, *dels* ock över av t. f. kronokassören Helga Frånberg och stadsfogden Bertil Brounéus gjorda framställningar, däri hemställts

av Frånberg att, därest staden lades under landsrätt och den av henne uppehållna kronokassörsbefattningen sålunda komme att upphöra, hon måtte av statsmedel erhålla ersättning för lön och sportler eller, därest rätt till sådan ersättning icke skulle finnas tillkomma henne, skälig gottgörelse, och av Brounéus att han i samband med stadens förenande med domsagan måtte varda överförd å indragningsstat, därest vissa magistraten för närvarande åliggande handräkningsgöromål i avseende å uttagande av kronoutskylder m. m. därvid skulle åläggas honom.

I sitt den 5 februari 1937 dagtecknade utlåtande har statskontoret beträffande förstnämnda fråga tillstyrkt, att en var av rådmännen Lindgren och Kusoffsky i händelse av rådhusrättens upphörande av statsmedel tillerkändes ersättning för mistad lön med 150 kronor om året under återstående livstiden utan rätt till dyrtidstillägg å beloppet, att bestridas från allmänna indragningsstaten. Vad beträffar den tredje allenast på förordnande tillsatte rådmannen, har statskontoret, då någon skyldighet för staden icke föreläge att vid återkallande av förordnandet i samband med rådhusrättens upphörande hålla denne skadeslös, ansett skäl fördenskull saknas för statsverket att av sådan anledning bereda vederbörande ersättning. — I fråga om Helga Frånbergs och Brounéus ansökningar har statskontoret uttalat, att vad statskontoret anfört i fråga om stadens ställning i förhållande till den på förordnande tillsatte rådmannen och förutsättningarna för ett statsingripande i detta fall även borde gälla Frånberg samt att Brounéus ansökning syntes vara av den art, att densamma borde prövas av staden och sålunda icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 10 februari 1937 hava förenämnda av stadsfullmäktige i Örnsköldsvik utsedda kommitterade ingått i bemötande av hovrättens och statskontorets utlåtanden, det sistnämnda i vad det avsåge Helga Frånberg och Brounéus, samt därvid alltjämt gjort gällande, att genom stadens förenande med domsagan skulle för denna uppstå viss årlig merkostnad, vilken av de kommitterade numera beräknats till 10,367 kronor 36 öre årligen.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår föreligga i ärendet olika meningar om huruvida de i 2 § lagen den 17 juni 1932 om stads och landsbygds förenande i judiciellt avseende angivna förutsättningar för meddelande mot stads bestridande av förordnande om dess uppgående i domsaga i förevarande fall föreligga. Utredningsmannen, stadsfullmäktige i Örnsköldsvik och länsstyrelsen hava gjort gällande att så icke är fallet, medan Svea hovrätt hävdar den motsatta ståndpunkten. Enligt min mening står det utom tvivel att den avsedda föreningen mellan staden och Ångermanlands norra domsaga kommer att lända rättsskipningen till gagn i såväl staden som domsagan, därest — såsom jag har för avsikt föreslå — i den utvidgade domsagan införas tingsordning med under tingsterminerna allmänt sammanträde varje vecka och mellan tingsterminerna vissa sammanträden med tremansnämnd. Vitsord synes mig även böra tillerkännas hovrättens på en ingående granskning av

Departements-
chefen.

utredningen grundade uppfattning att förändringen jämväl kommer att, särskilt på längre sikt, bliva för staden ekonomiskt fördelaktig. Det förefaller ock ligga i sakens natur, att stadens kostnader för ombesörjande av endast administrativa och kommunala uppgifter böra kunna ordnas på ett sådant sätt, att de bliva lägre än kostnaderna för såväl dessa som de judiciella uppgifterna. Då ej heller påvisats, att i annat hänseende olägenheter vore att befara för staden genom dess förenande med domsagan, finner jag förordnande härom kunna mot stadens bestridande meddelas. Det kan icke anses stå i överensstämmelse med de av statsmakterna antagna grundsatser för rättsskipningens framtida ordnande i städerna att utan tvingande skäl upprätthålla egen jurisdiktion för ett samhälle av så ringa storlek som Örnsköldsvik, låt vara att staden för närvarande är stadd i utveckling. Det är också min avsikt föreslå Kungl. Maj:t att utfärda föreskrift om stadens förenande med domsagan. Innan det avsedda förordnandet meddelas, måste emellertid riksdagens samtycke utverkas till att statsverket övertager stadens förpliktelser beträffande avlöningen till innehavare av befattningar som genom rådhusrättens upphörande komma att indragas. Lika med statskontoret finner jag därvid ersättning böra av statsmedel utgå allenast till rådmännen Lindgren och Kusoffsky och med belopp som statskontoret angivit. Den av stadsfogden Brounéus gjorda framställningen om överförande, under viss förutsättning, å indragningsstat torde icke böra föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Stadens i yttrandet den 5 oktober 1933 framställda ersättningsanspråk kunna uppenbarligen, särskilt som genom förändringen merkostnad icke behöver uppstå för staden, icke förordas till bifall.

Under återopande av vad jag sålunda anfört får jag alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till en var av rådmännen i Örnsköldsvik Carl Gustaf Lindgren och Carl Kusoffsky, må från och med den dag, då föreskrift om stadens förenande i judiciellt avseende med Ångermanlands norra domsaga träder i kraft, från allmänna indragningsstaten under återstående livstiden utbetalas en årlig gottgörelse av 150 kronor, med iakttagande av att å denna förmån dyrtidstillägg icke skall utgå.

3:o.

Borgmästartjänsten i *Falkenberg*, vars invånarantal den 31 december 1935 uppgick till 5,895 personer, är sedan den 5 juni 1932 vakant. Enligt av Kungl. Maj:t den 29 april 1921 fastställd arbetsordning skall stadens rådhusrätt utgöras av, förutom borgmästaren, en förste rådman som skall vara lagfaren, en andre rådman och en extra rådman. Förstnämnda rådmansbefattning innehaves sedan år 1913 av Iwan Gunnar Leonard Cassel, som är född år 1883. Andre rådman är Oscar Per Tomas Tomander, född år 1867 och vald år 1930. I fråga om andre rådmantjänsten föreskrev Kungl. Maj:t den 25 april 1930, efter framställning av staden, att samma tjänst skulle tillsättas

allenast på förordnande, dock att förordnandet finge återkallas endast i sammanhang med en blivande omorganisation av underrätterna eller på grund av anledning, som länsstyrelsen prövade skälig. Kungörelsen om befattningens ledigförklarande innehöll jämväl upplysning om berörda villkor, vilka även anmärktes i stadsfullmäktiges protokoll angående rådmansvalet, men i den av länsstyrelsen för Tomander utfärdade fullmakten kom intet att inflyta härom. Extra rådmän är Adolf Ivar Werner Lundén, som är född år 1879 och utsedd till rådmän år 1932. — I detta sammanhang bör anmärkas att stadsfiskalen i staden Carl Johan Bergwall, vilken är född år 1868, tillika innehar befattningarna såsom stadsfogde och såsom kronouppbörds-kassör.

Enligt gällande lönestat utgå från staden till rådmännen följande årliga avlöningsförmåner: till förste rådmannen lön 2,200 kronor, tjänstgöringspenning 1,000 kronor samt tre ålderstillägg, vardera å 200 kronor, tillhoppa 3,800 kronor, till andre rådmannen lön 600 kronor och tjänstgöringspenningar 300 kronor, sammanlagt 900 kronor, och till extra rådmannen arvode å 300 kronor. Förste rådmannen är dessutom tillförsäkrad viss sportelinkomst men är skyldig att själv bekosta erforderlig skrivhjälp för tjänsten. Behållningen av sportlerna har, efter avdrag med omkring 500 kronor för renskrivningskostnader, uppskattats till i medeltal 1,800 kronor om året, vadan förste rådmannens sammanlagda inkomst av tjänsten kan beräknas till 5,600 kronor årligen vid åtnjutande av samtliga ålderstillägg. Sådana åtnjutas av nuvarande tjänsteinnehavaren. — Slutligen må omnämnas, att stadsfiskalen Bergwall i egenskap av kronouppbörds-kassör uppbär avlöning, ålderstillägg inräknade, med 2,650 kronor samt sportler. — Någon utfästelse från stadens sida om pensionering föreligger icke beträffande någon av rådmännen, och skyldighet har icke föreskrivits för dem att vid viss ålder avgå från tjänsten. Ej heller har i deras fullmakter inryckts föreskrift om skyldighet att övergå till annan tjänst hos staden. I sådant avseende är av betydelse, att rådmannen Cassel, vilken avlagt hovrättsexamen, innehar föreskriven kompetens för att kunna utses till kommunalborgmästare. — Beträffande stadsfiskalen Bergwall hava stadsfullmäktige genom beslut den 25 september 1936 tillerkänt honom pension, att med visst årligt belopp utgå för varje av honom innehavd befattning, så snart han avgår från densamma. Bergwall, som icke är skyldig att vid viss ålder avgå ur tjänst, har ännu icke i något avseende begagnat sig av den honom tillerkända pensionsförmånen.

Hallands mellersta domsaga består av två tingslag, av vilka det ena, eller Årstads och Faurås tingslag, omsluter staden och har tingsställe därstädes. Domsagokansliet är förlagt till Falkenberg och inrymt i nyssnämnda tingslags där uppförda tingshus. I tingslaget hållas årligen under tingsterminerna tio allmänna tingssammanträden.

På grund av Kungl. Maj:ts beslut den 19 augusti 1932 har genom länsstyrelsens i Hallands län försorg utredning ägt rum rörande Falkenbergs förenande i judiciellt avseende med nyssnämnda domsaga. Utredningen,

som verkställtts jämlikt 3 § förenämnda lag den 17 juni 1932 och särskilt avhandlat de frågor som angivas i nämnda paragraf, har jämlikt länsstyrelsens uppdrag utförts av borgmästaren i Halmstad Georg Bissmark.

I sitt den 27 oktober 1934 dagtecknade utlåtande i ämnet har utredningsmannen — som utgått från att staden vid förening med domsagan borde ingå i gemensamt tingslag med Årstads och Faurås tingslag — föreslagit, att staden för vinnande av delaktighet i tingshuset i Falkenberg skulle erlægga ett engångsbelopp, som fastställdes till 42 procent av ett tingshuset för detta ändamål åsatt värde av 150,000 kronor, samt att staden för gäldande av beloppet, 63,000 kronor, skulle upptaga ett tjuguarigt amorteringslån efter en räntefot av 3.5 procent, då årliga kostnaden bleve 4,431 kronor. För sådan händelse har utredningsmannen vidare funnit, att genom förändringen skulle uppstå en årlig merkostnad för staden av 1,007 kronor 41 öre, så länge nuvarande kronouppbörds-kassören kvarstode i tjänsten, men att, så snart han därur avginge, samma merkostnad skulle förbytas i en årlig besparing av 1,642 kronor 59 öre, vilken besparing komme att växa med 4,431 kronor, sedan engångsersättningen till de tingshusbyggnadsskyldige slutamorteras. I övrigt har utredningsmannen ansett bland annat, att statsverket vid rådhusrättens upphörande endast vore pliktigt övertaga löneförmånerna i fråga om rådmännen Cassel och Lundén, därvid såsom ersättningsbelopp föreslagits för Cassel 5,600 kronor och för Lundén 300 kronor årligen. Sammanfattningsvis har slutligen uttalats, att det icke torde kunna bestridas, att förändringen med hänsyn till förhållandena i såväl staden som domsagan komme att bliva till gagn för rättsskipningen, att förändringen — därest i tingslaget vid sidan av de tio allmänna tingsammansträdena anordnades ett sammanträde med tremansnämnd i månaden — icke komme att medföra avsevärt ökade kostnader eller tidsutdräkt för den rättssökande allmänheten, helst tingshuset vore centralt beläget i staden, att därest särskild överexekutor förordnades för staden och stadsfogdetjänsten i följd härav bibehölles, exekutionsväsendet för stadens del finge anses ordnat på ett fullt tillfredsställande sätt, samt att, då den blivande rättegångsreformens genomförande såsom förutsättning krävde de alltför små domstolarnas avskaffande, föreningen med domsagan — ehuru på sina håll inom staden framträtt (en framför allt på ett pietetsfullt hänsynstagande till stadens gamla traditioner och fruktan för deklassering genom åtgärden grundad) motvilja mot densamma — borde snarast vidtagas.

Över utredningen i dess helhet hava yttranden avgivits av de tingshusbyggnadsskyldige och häradsrätten i Årstads och Faurås tingslag, av domhuvanden i Hallands mellersta domsaga, av stadsfullmäktige och magistraten i Falkenberg, av länsstyrelsen i Hallands län samt av Göta hovrätt.

De tingshusbyggnadsskyldige hava vid sammankomst den 15 december 1934 förklarats, att de icke hade något intresse av att staden förändrades med tingslaget men att de ej heller hade anledning lägga svårigheter i vägen för en dylik förening, om blott tillbörlig hänsyn toges till tingslagets hittills gjorda upppoffringar. Ur sistnämnda synpunkt anfördes att inlösnings-

värdet för tingshuset borde fastställas till 170,000 kronor, eller sammanlagda beloppet av de för tingshusbyggnaden upptagna lånen, därvid stadens inlösningsbelopp efter förut angiven grund komme att bliva 71,400 kronor och årliga annuiteten under tjugu år 5,023 kronor 78 öre.

Häradsrätten och domhavanden hava var för sig förklarat, att de i princip icke hade något att invända mot föreningen.

Stadsfullmäktige hava behandlat ärendet vid sammanträde den 31 januari 1935 och därvid bestämt motsatt sig att förordnande meddelades om stadens förenande med domsagan. Den föreslagna förändringen skulle enligt stadsfullmäktiges mening icke medföra något som helst gagn för rättskipningen utan snarare olägenheter, särskilt beträffande handläggningen av växel- och kravmål. Därtill komme, att genom förändringen även skulle uppkomma betydande merkostnader för staden, vilka kostnader — därför statsverket borde hålla staden skadeslös — av stadsfullmäktige, sedan kronouppbörds-kassören avgått ur tjänsten, beräknades till 9,691 kronor 28 öre årligen. Även för statsverkets del måste man enligt stadsfullmäktiges mening räkna med högre kostnader för föreningens genomförande än utredningsmannen ansett. Statsverket borde nämligen övertaga jämväl avlöningen, 900 kronor, till andre rådmannen Tomander, vilken av länsstyrelsen erhållit öppen fullmakt å sin tjänst utan någon inskränkning, varjämte ersättningen till rådmannen Cassel, vid det förhållande att denne själv verkställt nödig utskrift och sålunda icke haft några utgifter för skrivhjälp, borde höjas med 500 kronor utöver det belopp utredningsmannen föreslagit. — I en särskild promemoria, som bilagts stadsfullmäktiges yttrande och av fullmäktige i huvudsak biträtts, har stadsfiskalen, stadsfogden och kronouppbörds-kassören Bergwall därjämte yrkat, att statsverket vid genomförande av föreningen skulle dels vidkännas de utgifter, som staden beslutat eller kunde komma att besluta för pensionering av Bergwall i hans tre befattningar, dels ock ersätta honom för mistade sportler i egenskap av kronouppbörds-kassör med 3,000 kronor om året.

Magistraten har instämt i stadsfullmäktiges yttrande och Bergwalls promemoria.

Länsstyrelsen har i utlåtande den 4 maj 1935 tillstyrkt, att förordnande meddelades om Falkenberg's förenande i judiciellt avseende med Årstads och Faurås tingslag. I yttrandet har länsstyrelsen verkställt en ingående granskning av stadens uppgifter angående de ekonomiska verkningarna för densamma av rådhusrättens upphörande med resultat att den av staden uppgivna merkostnaden av länsstyrelsen väsentligen reducerats. Länsstyrelsen har därvid på alla punkter utom en, nämligen i fråga om kostnaden för stadens inlösen i tingshuset, anslutit sig till utredningsmannens uppfattning om samma verkningar. Beträffande angivna post har länsstyrelsen ansett att man, såsom de tingshusbyggnadsskyldige påfordrat, borde utgå från ett värde å tingshuset av 170,000 kronor, varvid inlösningssumman för staden bleve 71,400 kronor. Då emellertid räntefoten för det lån som staden för gäldande av ersättningen skulle upptaga kunde sättas till allenast 3 procent, stannade

på grund härav den beräknade årliga annuiteten vid 4,799 kronor 20 öre. Vid angivna förhållande komme stadens kostnadsökning vid förslaget genomförande att bliva 1,375 kronor 61 öre, vilken merkostnad vid kronouppbörds-kassörens avgång ur tjänst överginge i en besparing av 1,274 kronor 39 öre årligen. — Länsstyrelsen har vidare i likhet med utredningsmannen ansett, att skyldighet icke föreläge för statsverket att övertaga stadens löneförpliktelser gentemot rådmannen Tomander. Däremot borde statsverket övertaga stadens pensionsutfästelse gentemot stadsfiskalen Bergwall i dennes egen-skap av kronouppbörds-kassör, enär sistnämnda tjänst enligt länsstyrelsens mening vore att hänföra till befattning som genom rådhusrättens upphörande indroges. Någon ersättning till Bergwall för mistade sportler i nyssnämnda egenskap borde, sedan han avgått med pension, icke ifrågakomma.

I skrivelse till chefen för justitiedepartementet den 6 september 1935 hava utsedda deputerade för stadsfullmäktige inkommit med påminnelser i anledning av länsstyrelsens utlåtande och därvid, i fråga om de ekonomiska verkningarna för staden av den ifrågasatta föreningen, hävdad, att stadens årliga merkostnader i anledning av föreningen under alla förhål-landen kunde skattas till omkring 5,400 kronor.

Jämväl Göta hovrätt har i utlåtande den 18 januari 1937 tillstyrkt att — under förutsättning att statsverket övertog stadens förpliktelser, i den mån dylika förefunnes för staden, beträffande avlöning och pension till inne-havare av de befattningar vid rådhusrätten som genom dess upphörande skulle komma att indragas — förordnande måtte meddelas om stadens för-enande i judiciellt avseende med ifrågavarande domsaga från tid som Kungl. Maj:t kunde finna skäligt bestämma. Hovrätten har härvid anfört följande:

Genom att stadsfullmäktige i Falkenberg icke lämnat sitt samtycke till den ifrågasatta föreningen uppkomme fråga, huruvida de i 2 § av lagen den 17 juni 1932 för dylikt fall angivna förutsättningar för stads förenande med domsaga kunde anses uppfyllda. Varken stadens storlek eller rådhusrättens arbetsbörda motiverade ett bibehållande av egen jurisdiktion för staden. De skäl som särskilt vid antagandet av de allmänna grunderna för en process-reform anförts mot bibehållande av egen jurisdiktion för mindre städer ägde i förevarande fall sin giltighet. Den genom föreningen uppkomna domsagan komme att utgöra en naturligt sammansatt domkrets av lämplig storlek, som möjliggjorde en ändamålsenlig organisation av domsagoarbetet. Genom att införa tremansting mellan de allmänna tingssammanträdena och under som-maren kunde stadens krav på ett tillräckligt antal rättegångstillfällen bliva i rimlig mån tillgodosett. En dylik utökning komme för övrigt det tingslag, med vilket staden kunde komma att förenas, till godo. Enligt hovrättens mening komme således den ifrågasatta föreningen att bliva till gagn för rätts-skipningen.

Beträffande de ekonomiska verkningarna för staden gäve den verkställda utredningen vid handen, att en förening visserligen till en början skulle för staden medföra en något ökad kostnad, om hänsyn toges till dess ännu bestående avlöningsförpliktelse till kronouppbörds-kassören och om annuiteten å det för inlösen i tingshuset avsedda lånet även såvitt anginge däri ingående amortering betraktades såsom årsomkostnad. Emellertid vore att märka, att denna kostnadsökning inom en snar framtid skulle komma att försvinna och förbytas i en årlig kostnadsminskning för staden. En besparing kunde vän-

tas inträda redan i samband med den nuvarande stadsfiskalen-stadsfogden-kronouppbörds-kassörens avgång med pension, vilken enligt uppgift från t. f. borgmästaren torde inträffa under innevarande år, varefter besparingen bleve betydande sedan annuiteterna å omförmälda lån upphört. Enligt hovrättens uppfattning torde man därför icke behöva räkna med att någon kostnadsökning för staden skulle uppkomma av förändringen.

Någon avsevärd olägenhet ur annan synpunkt än ekonomisk kunde genom föreningen icke anses uppkomma för staden.

Statskontoret har i skrivelse den 20 februari 1937 avgivit infortrat yttrande i ärendet, såvitt angår däri framställda anspråk på ersättning av statsmedel i händelse staden förenades med domsagan. I utlåtandet har statskontoret uttalat, att under angivna förutsättning statsverket syntes böra allenast beträffande rådmännen Cassel och Lundén övertaga stadens förpliktelser i fråga om dessas avlöning. Vad rådmannen Tomander anginge saknades däremot skäl för ett dylikt övertagande. I den för denne utfärdade fullmakten hade väl icke intagits underrättelse att tjänsten tillsatts allenast på förordnande, men då i övrigt vid tillsättningen de av Kungl. Maj:t föreskrivna villkoren iakttagits, förelåge icke skyldighet för staden att hålla Tomander skadeslös vid ett återkallande av fullmakten i samband med rådhusrättens upphörande. Vad beträffade storleken av ersättningarna till Cassel och Lundén anslöte sig statskontoret — under erinran att Cassels sportelin-komster icke låtit sig beräkna på grundval av styrkta och detaljerade uppgifter utan måst uppskattas approximativt — till vad utredningsmannen härutinnan föreslagit eller 5,600 kronor till den förre och 300 kronor till den senare. Beloppen, å vilka dyrtidstillägg icke borde utgå, föresloges till anvisande å allmänna indragningsstaten. — I fråga om de av Bergwall framställda ersättningsanspråken i egenskap av kronouppbörds-kassör hemställde statskontoret — utan att ingå på spørsmålet huruvida nämnda befattning kunde hänföras till sådan tjänst, beträffande vilken förpliktelse av här ifrå-gavarande art kunde föreligga för statsverket — under framhållande att Bergwall uppnått sådan ålder att en pensionering av honom under alla förhållanden varit förestående, att samma anspråk måtte lämnas utan bifall. — Vad slutligen anginge frågan om de ekonomiska verkningarna för staden av dess läggande under landsrätt, hade de av utredningsmannen och länsstyrelsen verkställda undersökningarna givit vid handen, att visserligen vid nuvarande förhållanden en ringa ökning i kostnaderna komme att uppstå, men att denna kostnadsökning sedermera komme att uppvägas av den utgifts-minskning som föranleddes av kronouppbörds-kassörens avgång från tjänsten. Vid sådant förhållande torde, såvitt statskontoret kunde finna, någon sådan ekonomisk börda icke kunna anses uppkomma för staden, att hinder förelåge för dess läggande under landsrätt.

Den i ärendet verkställda utredningen får, såsom jämväl länsstyrelsen, hovrätten och statskontoret funnit, anses ådagalägga, att — även om den engångsersättning som staden Falkenberg i händelse av förening med År-stads och Faurås tingslag bör erlægga för vinnande av delaktighet i tings-lagets tingshus upptages till det av de tingshusbyggnadsskyldige i sådant

*Departement-
chefen.*

hänseende fordrade högre beloppet — den ifrågasatta föreningen icke behöver medföra kostnadsökning för staden, i all synnerhet därest föreningen — såsom synes lämpligt — genomföres först efter det kronouppbörds-kassören avgått ur tjänsten. Utredningen torde jämväl utvisa, att avsevärd olägenhet av annat slag ej heller kommer att genom förändringen uppstå för staden samt att rättsskipningen i såväl staden som domsagan därigenom kommer att gagnas. Vid angivna förhållanden lära de i 2 § lagen den 17 juni 1932 om stads och landsbygds förenande i judiciellt avseende angivna förutsättningarna för meddelande mot stadens bestridande av förordnande om dess förening med Hallands mellersta domsaga föreligga, allt likväl under den ytterligare förutsättning att statsverket övertager stadens förpliktelser beträffande avlöningsförmåner till de befattningshavare i staden, vilkas tjänster i och med rådhusrättens upphörande komma att indragas. Det är också min avsikt föreslå Kungl. Maj:t utfärdande av föreskrift härom, att träda i tillämpning å lämplig tidpunkt efter det nuvarande kronouppbörds-kassören i staden med begagnande av den honom av staden tillerkända pensionsrätt avgått från sin tjänst. Innan detta kan ske, måste emellertid riksdagens samtycke utverkas till att statsverket övertager stadens förpliktelser mot vissa dess befattningshavare. Skyldighet i sådant avseende finner jag föreligga allenast beträffande rådmännen Cassel och Lundén, och ansluter jag mig i fråga om ersättningsbeloppen till dessa till vad utredningsmannen och statskontoret härutinnan föreslagit eller sålunda 5,600 kronor till Cassel och 300 kronor till Lundén, att utgå under deras återstående livstid. Beträffande Cassel torde emellertid böra föreskrivas att, för den händelse han skulle komma att utses till kommunalborgmästare i staden, ersättningsbeloppet icke vidare skall utgå.

Under återopande av det anförda får jag alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att till rådmännen i Falkenberg Iwan Gunnar Leonard Cassel och Adolf Ivar Werner Lundén må från och med den dag, då föreskrift om stadens förenande i judiciellt avseende med Hallands mellersta domsaga träder i kraft, från allmänna indragningsstaten under deras återstående livstid utbetalas årlig gottgörelse med 5,600 kronor till Cassel och 300 kronor till Lundén, med iakttagande av *dels* att å förmånen dyrtidstillägg icke skall utgå, *dels ock* att, därest Cassel skulle utses till kommunalborgmästare i Falkenberg, han ej vidare skall vara i åtnjutande av berörda gottgörelse.»

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:0—3:0 hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Tage Evers.